

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เปลี่ยนภาระเป็นพลัง ร่วมพัฒนาสังคม
QUALITY OF LIFE OF THE ELDERLY, TURN LOAD INTO POWER, CONTRIBUTE
TO SOCIAL DEVELOPMENT

กมลพร กัลยาณมิตร

Kamolporn Kalyanamitra

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University

Email: kramonporn@hotmail.com

Received 8 May 2022; Revised 22 May 2022; Accepted 23 May 2022.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เปลี่ยนภาระเป็นพลัง ร่วมพัฒนาสังคม 2) เพื่อศึกษาการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เปลี่ยนภาระเป็นพลัง ร่วมพัฒนาสังคม และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เปลี่ยนภาระเป็นพลัง ร่วมพัฒนาสังคม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้บริหารในระดับนโยบายที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในภาครัฐ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 20 คน การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง โดยนำข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วมาเรียบเรียง ตีความ ตามหลักตรรกะและวิเคราะห์เป็นข้อสรุปแบบพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เปลี่ยนภาระเป็นพลัง ร่วมพัฒนาสังคม พบว่า การกำหนดนโยบายไม่ตอบสนองปัญหา สวัสดิการสังคมไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุม ผู้สูงอายุบางส่วนคาดหวังพึ่งรัฐมากเกินไป ขาดแคลนงบประมาณ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ บุคลากร และการจัดการที่เหมาะสม (2) การดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เปลี่ยนภาระเป็นพลัง ร่วมพัฒนาสังคม มีการดำเนินการใน 6 ด้านสำคัญ คือ 1) การสร้างระบบคุ้มครองและสวัสดิการผู้สูงอายุ 2) การส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้ของผู้สูงอายุ 3) การพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ (ด้านการทำงานและการศึกษา) 4) ระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ 5) สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย และ 6) การส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความแข็งแกร่งขององค์กรผู้สูงอายุ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เปลี่ยนภาระเป็นพลัง ร่วมพัฒนาสังคม พบว่า การส่งเสริมสถาบันครอบครัว และบทบาทของชุมชน ทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วน สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีงานทำ มีกิจกรรมทางสังคมที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การพัฒนา, คุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the condition of problems for improving the quality of life of the elderly, turn load into power, contribute to social development, (2) to study the action for improving the quality of life of the elderly, turn load into power, contribute to social development and; (3) to study guidelines for improving the quality of life of the elderly, turn load into power, contribute to social development. This research was qualitative. The data collected from policy-level executives working with senior citizens in the government sector, relevant department officials and 20 elderly representatives in this research. A structured interview was used where organized data was compiled, logically interpreted and analyzed as a descriptive conclusion.

The research results showed that (1) The condition of problems for improving the quality of life of the elderly, turn load into power, contribute to social development found that the policy formulation did not respond to the problem social welfare was not enough and did not cover some elderly people expect too much dependence on the state, shortage of budget various tools, materials, equipment, personnel and appropriate management. (2) The action for improving the quality of life of the elderly, turn load into power, contribute to social development had been taken in 6 important areas: 1) building a protection and welfare system for the elderly 2) promoting employment and income for the elderly 3) developing the potential of the elderly, 4) a health system to support an aging society, 5) a favorable environment, and 6) promotion of inclusion and building the strength of the elderly organization. And (3) the guidelines for improving the quality of life of the elderly, turn load into power, contribute to social development found that the promotion of family institutions and the role of the community work integrated everywhere. The sector created opportunities for access to government services, promote quality of life, reduce social inequality, support for older people to have jobs, having appropriate social activities.

Keywords: Development, Quality of Life, the Elderly

บทนำ

จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (WHO) มีการคาดการณ์ว่าจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3 ต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2573 คาดว่าจะมีจำนวนประชากรสูงอายุมากถึงประมาณ 1.4 พันล้านคนและจะเพิ่มขึ้นถึง 2 พันล้านคนในปี พ.ศ. 2593 ทวีปเอเชียจะมีประชากรสูงวัยมากที่สุดในโลก โดยคาดว่าสัดส่วนผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปในทวีปเอเชียจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นซึ่งถือเป็นประเทศที่มีประชากรสูงวัยมากที่สุดในโลกและถือเป็นประเทศแรกๆ ของโลกที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว (Super-aged Society) (Department of Mental Health, 2020) โดยปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุ (Aging Society) อย่างสมบูรณ์ หรือมีสัดส่วนจำนวนประชากรที่อายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ มากกว่า 7% เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ ตามนิยามขององค์การสหประชาชาติ (UN) โดยในปี 2564 ประชากรไทยที่อายุ 65 ปีขึ้นไปมีจำนวนอยู่ที่ประมาณ